

TARSUS ÜNİVERSİTESİ
ENGELLİ ÖĞRENCİLERE YÖNELİK EĞİTİM-ÖĞRETİM VE SINAV
UYGULAMALARI YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Esaslar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönergenin amacı; Tarsus Üniversitesinin ön lisans, lisans ve lisansüstü programlarında öğrenim gören engelli öğrencilerin öğrenim hayatlarını kolaylaştırabilmek için gerekli akademik ortamın hazırlanması, eğitim-öğretim süreçlerine tam katılımlarının sağlanması amacıyla ders ve sınav uygulamalarına ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

Madde 2 – (1) Bu Yönerge; Tarsus Üniversitesinin ön lisans, lisans ve lisansüstü programlarında öğrenim gören engelli öğrencilerin eğitim-öğretim ve sınav işlemlerine ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönerge; 01/07/2005 tarihli ve 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun'un 15'inci maddesi ile 4/11/1981 tarih ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 14'üncü maddesine ve 14/08/2010 tarih ve 27672 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Yükseköğretim Kurumları Engelliler Danışma ve Koordinasyon Yönetmeliği'ne dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu Yönergede geçen;

a) Akademik Birim: Tarsus Üniversitesine bağlı her bir fakülte, enstitü, yüksekokul ve meslek yüksekokulunu,

b) Birim: Tarsus Üniversitesi Engelli Öğrenciler Danışma ve Koordinasyon Birimini,

c) Ders: Tarsus Üniversitesinin ön lisans, lisans ve lisansüstü programlarında yer alan zorunlu/seçmeli, teorik/uygulamalı dersleri,

ç) Ders Partneri: Engelli öğrencinin derslerine destek olan, haftada en fazla 15 saat süreyle derslerin tekrarında görevli öğrencileri,

d) Engelli Öğrenci Danışmanları: Engelli öğrencinin kayıtlı olduğu programda o yıl atanan, öğrencilerin eğitim-öğretim ve diğer sorunlarıyla ilgilenmek için bölüm başkanı tarafından görevlendirilen öğretim elemanını,

e) Engelli Öğrenci: Doğuştan veya sonradan herhangi bir nedenle bedensel, zihinsel, ruhsal, duygusal ve sosyal yeteneklerini çeşitli derecelerde kaybetmesi nedeniyle toplumsal yaşama uyum sağlama ve günlük gereksinimlerini karşılama güçlükleri olan ve korunma, bakım, rehabilitasyon, danışmanlık ve destek hizmetlerine ihtiyaç duyan Tarsus Üniversitesi öğrencisini,

f) Engellilik Sağlık Kurulu Raporu: Tam teşekküllü bir sağlık kuruluşundan engeline bağlı fonksiyon kaybının değerlendirildiği ve engellilik oranının belirtildiği raporu,

g) İlgili Yönetim Kurulu: Fakültelerde fakülte yönetim kurulunu, yüksekokullarda yüksekokul yönetim kurulunu, meslek yüksekokullarında meslek yüksekokulu yönetim kurulunu,

ğ) Okuyucu-İşaretleyici: Tarsus Üniversitesinde görev yapan, engelli öğrencilere sınavlarında refakat eden, sınav olunan ders konularının terminolojisine hâkim öğretim elemanı veya kamu görevlisini,

h) Rektör Yardımcısı: Tarsus Üniversitesi Engelli Öğrenciler Danışma ve Koordinasyon Biriminden sorumlu Rektör Yardımcısını,

1) Rektör: Tarsus Üniversitesi Rektörünü,

i) Üniversite: Tarsus Üniversitesini,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Derslerin Yürütülmesine İlişkin Esaslar

Derslerin yürütülmesi

MADDE 5 – (1) Engelli öğrencilere yönelik ders öncesinde, ders esnasında ve ders sonrasındaki uygulamalara ilişkin esaslar aşağıda sıralanmıştır:

a) Tüm dersler için hazırlanan ders izlenceleri engelli öğrencinin tercih ettiği formatta (basılı, yazılı ve/veya elektronik formatta) öğrenciye sunulur.

b) Ders notları ve sunumları öğrencilere her dersten en az 48 saat önce çıktı olarak ve/veya elektronik formatta verilir.

c) İşitme engelli öğrencinin bulunduğu sınıfın oturma düzeni, öğrencinin öğretim elemanını rahatlıkla görebileceği şekilde oluşturulur.

ç) Öğretim elemanı işitme engelli öğrencilerin bulunduğu sınıflarda yüzü sınıfa dönük bir şekilde ders verir/sunum yapar ve ayrıca bu öğrencilere basılı ders materyalleri verir. Derslerde kullanılan tüm görsel ve işitsel materyallerde (video, film vb.) altyazı kullanılır.

d) Görme engelli öğrencilerin derslerde kullandığı bilgisayarların sesli hale getirilmesi olanağı sağlanır.

e) Görme engelli öğrenciye ders kapsamındaki konuları ses kayıt cihazı ile kaydetmesine izin verilir.

f) Öğretim elemanı tarafından görme engelli öğrenciye derslerde anlatılan görsel materyallerin (fotoğraf, grafik, şekiller vb.) sesli betimlemesi yapılır.

g) Görme engelli öğrencilere, ders materyalleri (kitap, dergi, test, notlar, sunum vb.) bilgisayarlarında sesli olarak dinleyebilecekleri formatlarda ve/veya kabartma materyal şeklinde ders öncesinde (en az 48 saat) verilir. Yazılı materyalleri sese dönüştüren teknolojik materyaller sağlanır.

ğ) Dersler canlı olarak internet ortamında yayınlanır ve/veya derslerin video kayıtları öğrenciler tarafından izlenebilmesi için kayıt altına alınarak engelli öğrenciler ile paylaşılır.

h) Derslerde not tutucu belirlenir ve tutulan notların öğrencilere ulaştırılması sağlanır.

ı) Engelli öğrencinin talebi doğrultusunda ders partnerliği hizmeti sağlanır. Partner öğrenci belirlenirken engelli öğrencinin ya da akademik danışmanının önerdiği ve öncelikle

sınıf arkadaşı olan, genel not ortalaması 3.00 ve üzeri olan adaylar değerlendirmeye alınır. Engelli öğrencinin sınıfından ya da bölümünden partner öğrenci temin edilemiyor ise diğer programlardan seçilen öğrenciler görevlendirilir.

i) Kütüphane ve laboratuvarlarda engelli öğrencilere yönelik özel bölümler hazırlanır. Engelli öğrencilerin kitap okumak için ihtiyaç duyacağı araç ve gereçler sağlanır.

j) Binalarda engelli öğrenciler için gerekli düzenlemeler yapılır. Fakültede uygulama gerektiren bölümlerdeki/birimlerdeki laboratuvar, mutfak atölyesi, sanat atölyeleri gibi uygulama mekânlarının engelliler için erişilebilir olması sağlanır.

Ders muafiyeti

MADDE 6 – (1) Engelli öğrencinin engelinden dolayı ders muafiyeti yapılmaz. Engelli öğrencilerin ders muafiyet talepleri, Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği, Muafiyet ve İntibak İşlemleri Yönergesi ve diğer yönerge hükümlerine göre değerlendirilerek sonuca bağlanır.

(2) Yapılan uyarlamalara rağmen, engeli nedeniyle gereklerini yerine getirmemesi veya o derse bir eş değer ders olmaması halinde bu konuda gelişen program ve teknik kullanılarak ders programı öğrencinin ihtiyacına göre uyarlanır.

(3) Temel ve ortaöğretimde yabancı dil dersinden muaf olup öğretim dili Türkçe olan yükseköğretim programlarında kayıtlı engelli öğrencilerin, talep etmeleri halinde yabancı dil dersi yerine, ilgili yönetim kurulların belirleyeceği eşdeğer kredide bir ders verilebilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Sınav Uygulamalarına İlişkin Usul ve Esaslar

Sınav uygulamaları

MADDE 7 – (1) Sınav öncesinde, sınav esnasında ve sınav sonrasında engelli öğrencilere yönelik ölçme ve değerlendirme uygulamalarına ilişkin usul ve esaslar aşağıda sıralanmıştır:

a) Sınav salonları engelli öğrencilerin ulaşılabilirliği göz önünde bulundurularak düzenlenir.

b) Sınav görevlilerinin sınav süresi ve sınav sorularıyla ilgili olarak yapacakları açıklama, hatırlatma ya da düzeltmelerin engelli öğrencilerin engel durumları göz önünde bulundurularak yapmaları sağlanır.

c) Engelini raporla belgeleyen öğrencilerin sınavlara yardımcı araç-gereç ile (İşitme Cihazı, Teleskopik Gözlük, Prizmatik Gözlük, Büyüteç vb.) girmeleri sağlanır. Ayrıca sınavlarda soruların anlaşılabilirliğini artırmak üzere görsel öğeler kullanılır.

ç) Engelli öğrenciler için yazılı sınavlarda refakat edecek okuyucu-ışaretleyici görevlendirilir.

d) Engelini raporla belgeleyen öğrencilerin sınavları talep etmeleri halinde bilgisayar ortamında yapılabilir.

e) Görme engelli öğrencilerin soru kitapçığı ya da soru kâğıdı, Braille (Kabartma) ya da sesli olarak hazırlanabileceği gibi sınavda öğrenciye okuyucu ve yazıcı tayin edilebilir.

f) Kısmi görme engelli öğrenciler için soru kitapçığı ya da soru kâğıdı 16-18 punto ya da daha büyük puntolarda basılmış olarak hazırlanır.

g) Engelli öğrencilerin sınavları engeline göre dersin hedefi değişmeksizin farklı formatlarda yapılabilir.

ğ) Görme, işitme, dikkat eksikliği, hiperaktivite, disleksi-disgrafi vb. engeli bulunan öğrencilerin normal sınav salonlarından ayrı olarak düzenlenen sınav salonlarında sınava girmeleri sağlanır.

h) Düzenlenen ayrı sınav salonlarının, öğrencilerin sınavla ilgili değişiklikleri öğrenebilmesi ve gerektiğinde soru sorabilmesi için diğer öğrencilerin sınava alındıkları sınav salonlarına yakın olmasına dikkat edilir.

ı) Engelli öğrencilere engeline göre ek sınav süresi verilir. Engel durumunun niteliğine bağlı olarak ve öğrencinin de talebi doğrultusunda sınavlarında normal sınav süresinin %50'sine kadar, 60 sorunun altındaki sınavlarda 20 dakika, 60 soru ve üstündeki sınavlarda 30 dakika ek süre veya ihtiyaca uygun ek süreler verilir.

i) Uzun zaman gerektiren sınav ve değerlendirme uygulamalarında sınavlar ara verilerek uygulanması imkânı sağlanır. Engelli öğrencilerin talepleri halinde sınav sorularını gruplara ayırılır ve soru grupları arasında ara verilir.

j) Engelli öğrencilerin sınavlara ilaç, tıbbi malzeme ya da sıvı ile (insülin kalem vb.) girmelerine izin verilir.

k) Engelli öğrencilerin sınav sırasında sınav görevlisi nezaretinde tuvalet-lavabo ihtiyacını karşılamasına izin verilir.

l) Engelli öğrencilerin sınav programları bir gün içinde en fazla iki sınav olacak şekilde planlanır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Hüküm bulunmayan haller

MADDE 8 – (1) Bu Yönergede hüküm bulunmayan hususlarda, Tarsus Üniversitesinin ilgili yönetmelik ve yönerge hükümleri, yürürlükte bulunan ilgili mevzuat hükümleri ile Tarsus Üniversitesi Senatosu ve Üniversite Yönetim Kurulu kararları uygulanır.

Yürürlük

MADDE 9 – (1) Bu Yönerge hükümleri; Tarsus Üniversitesi Senatosu tarafından kabul edildiği tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 10 – (1) Bu Yönerge hükümlerini Tarsus Üniversitesi Rektörü yürütür.